

veerd dan bij de anderen. Hen leidt een zeker puritanisme tot die terughoudendheid, die even aanduidt, wat Zorn met duitsche „Derbheit” duidelijk zegt, of soms zelfs uitroept. Dat treft nooit sterker dan bij een vergelijking van Zorn met Carl Larsson. Zorn is veel meer viriel, zijn vreugde aan naakt is dieper, is sterker dan die van Larsson, is epischer en dus minder lyrisch, is erotischer en naturalistischer, of wellicht moet ik zeggen natuurlijker en minder romantisch. Dit is, geloof ik, karakteristiek: een Larsson, de reine, kon zijn eigen kinderen naakt uitbeelden, Zorn zou dat nooit hebben vermogen te doen. Het is meestal mannelijk welgevallen aan mooie vrouwenvormen, dat zijn penseel voert, als hij werkt naar 't naakt model, en zijn echt en diep schildertalent geeft hem de middelen om den aanschouwer te doen deelen in zijn sterke vreugde. Het is een primitief gezond genieten, vreugd van de soort als die van een Jordaens zonder spoor van 't even naar 't pornografisch zweemende, dat voor germaansch voelenden, de naaktschilderingen van sommige moderne Franschen ongenietbaar maakt.

Zorn is zinnelijk en hij is artist! Zijn kunstenaarschap doet hem de grenzen voelen, behoedt hem voor 't gevaar, dat zijn zinnen met hem op de loop gaan, zijn forsche zinnelijkheid doet het leven jagen door zijn kunst, als 't bloed door zijn polsen.

Als Maart is Zorn, sterk en stormachtig, scheppend en onbeschroomd, en er is tegelijk in zijn kunst iets van het bacchantische, het rijpe van October met zijn weelde van strak in de contouren staande kleuren, Hij is in alle opzichten het volmaakte tegendeel der prerafaellieten. Velasquez was zijn eerste leermeester toen Zweden den jongen kunstenaar niets meer te leeren had, maar — en dat bewijst, hoe universeel Zorn is — het interesseert u bij hem veel minder, als gij voor zijn werk staat vanwaar hij komt, in het leven of artistiek gesproken, dan bij de meeste schilders, omdat hij los is van tijd

en plaats en, de echte cosmopoliet, wortelt in de menschheid.

En pleit het niet voor hedendaagsch Zweden en zijn kunst, dat de mensch Zorn voor alles zoo graag „Dalkarl” is, zoon van Dalarne, dat hij bovenal als zweedsch kunstenaar wil aangezien zijn? Bewijst het niet, hoe rijp de zweedsche cultuur was voor een eigen kunst, toen de voorwaarden daarvoor werden geschapen, dat een talent als dit er ontluiken kon te midden der autochtone schilders, dankbaren, wien hun natie, hun land, meer bijna nog beduidt dan hun kunst?

Een machtige is Anders Zorn, een overrijke, die al schenkende rijker wordt en met volle handen blijft geven als 't voorjaar, een, die 't leven lief heeft, die de volle druiventrossen stuk perst op zijn mond, die 't leven met den moed van hartstocht omhelst met den greep van den sterke, een die geen angst behoeft te hebben voor matte verzadiging.

Zorn is een goede vijftiger nu. Hij is geboren in Mora aan het meer van Siljan. Dalarne's öga, het oog van Dalarne, in de provincie, die in de zweedsche beschavingsgeschiedenis van vóór de periode van maatschappelijke welvaart grooter rol gespeeld heeft dan een der andere. Zijn moeder, Anna Grudd Anna Andersdotter, was een dochter van dit volk van vrije boeren, dat in de dagen van Christiaan II tyrannen verjoeg en in onze dagen nog metterdaad bewijst bereid te zijn offers te brengen voor de vrijheid. Zijn vader was een duitsche brouwmeester. Het werk van boerenjongens was dat van Anders, die in het voorjaar met het vee naar de boschwei ging op de hoogten, die het meer van Siljan donkergroen omkransen. In 't heft van zijn mes en in ander hout sneed hij dierenfiguren om zich de lange zomerdagen te korten. Zijn talent werd ontdekt en 't jongrijke Zweden gaf hem (in den industrieel Bolinder) den Maecenas, die in het leven der jonge eigen zweedsche kunst een rol van zooveel